

**Hrvatska je propali
tanker koji više ne
možemo sanirati**

Dr. Davor Pavuna tvrdi da bismo Hrvatsku preporodili uz samo 100.000 “tvrdo” obrazovanih ljudi. Google zapošljava 20 tisuća ljudi, a “okreće” tri Hrvatska BDP-a!

razgovaro **Miroslav Ambruš-Kiš**

Ugledni fizičar, dr. Davor Pavuna, prezaposlen je čovjek. U ubitačnom tempu u stalnom je naporu da pomiri istraživanja u svom laboratoriju s predavanjima za studente i doktorande na Politehnikumu u Lausanni, putovanjima na predavanja i kongrese na koja ga zovu širom svijeta, s noćnim radom u kojemu kao savjetnik brojnih tvrtki, ustanova i nekoliko vlada, treba elaborirati svoje mišljenje o zadanoj temi. Unatoč uspješnoj karijeri, stao mu je do Hrvatske. Ne samo zato što ovdje redovito ljetuje nego i zato što mu je doista stalo do domovine. Iako je u našoj javnosti bio prisutan i početkom devedesetih, mnogi su njegovo ovogodišnje pojavljivanje u ulozi “Obamina izbornog znanstvenog savjetnika” doživjeli kao njegovu širu medijsku premijeru.

• Nakon dva četverogodišnja predsjednička mandata G. W. Busha, koji je bio eksponent naftaškog lobija, novi američki predsjednik Barack Obama od 2012. godine za svaki prodani električni auto doplatit će 7500 dolara. Što se dogodilo u Americi, zemlji od 300 milijuna stanovnika, da je postao moguć tako nagli zaokret i uz naizgled nužnu inerciju tolikog gospodarstva? Je li sličan zaokret moguć i u Hrvatskoj?

– Bushovom administracijom dominirao je naftni biznis i nekontrolirani financijski lobi iz New Yorka, uza sve veću, planetarnu vojnu prisutnost SAD-a u svim ozbiljnijim svjetskim krizama. Obama je diskontinuitet. Pokušava reorganizirati financijski sektor i učiniti ga odgovornim prema potrebama ljudi i ulagača. Istodobno, postupno uvodi alternativne energetske, zelene pristupe. Njegova administracija također traži putove komunikacije i suživota sa svim svjetskim “problematičnim” centrima moći i različitim oblicima terorizma. To je drastičan, epohalan zaokret, koji se jako osjeća i u Washingtonu, odnosno u Americi. Sjetite se da je, nakon što je Poljak kardinal Wojtyła postao papa, moralo proći jedanaest godina da padne Berlinski zid i uruši se boljševički svijet. Slično će se promjene, kao posljedica Obamina dolaska, događati i sada, i to planetarno. Treba znati i željeti pročitati takve znakove budućnosti!

U Hrvatskoj je to zasad, naizgled nemoguće. Dominira boljševički mentalitet, tehnologija vladanja kombinacijom straha i podobnosti. Dakle, nacijom još dominira stari, preživjeli mentalni sklop. Oni kojima su usta puna pozitivnih promjena narod stvarno vode unatrag. Ilustrativni su primjeri u energetici i strategiji okoliša. No drastična je promjena u Hrvatskoj moguća, čak i neizbježna. To sam osobno osjetio kad sam primio tisuće ohrabrujućih poruka nakon emisije Nedjeljom u dva 16. ožujka. Ljudi su željni istine, ljubavi i zajedništva te očuvanog, čistog okoliša i procvata Hrvatske znanja. Kada narod posve sazrije, a mediji to svjesno potpomognu, izabrat će karizmatične, doista sposobne ljude i tek će tada hrvatski talenti zaživjeti.

• Bili smo još “friški” od čitanja Bijele knji-

ge, Energetske strategije do 2020. godine, kada smo o njoj žustro debatirali na Večernjakovu okruglom stolu. Upravo je u to vrijeme to i službeno postala državna politika. Potom je tiho uklonjena. Koji je vaš današnji dojam o namjerama njezinih autora?

– Dokument je pusta alibi-papirologija, tek toliko da postoji. Ta je tzv. strategija napisana u starom mentalnom sklopu. Ljudi koji su to pisali de facto su isti koji oni vode sustav. Naravno, oni ne žele promjene! Zbog promjena u svojoj laboratorij dovedim stručnjake izvana da sve vrednuju. Oni nam onda kažu što se može i treba bolje. Dakle, ne mogu ja sebi pisati “kritike”. Eto, to je problem ovakve hrvatske “strategije”!

Inače, u Hrvatskoj je HEP ogledni primjer takvog arhaičnog ponašanja. Njegova je infrastruktura na razini šezdesetih godina. Pitajte stručnjake, npr. iz Siemens, koliko smo godina iza, primjerice, Mađarske: oko 40! O Janafu i naftnoj strategiji, kao “potpuno neizbježnoj”, neću gubiti vrijeme. To je sramota za turističku zemlju jer se Janafove cijevi ne kontroliraju te u bilo kojem trenutku “nesreće” mogu stvoriti naftno jezero usred Hrvatske.

• Nisu li ti dokumenti, iako nerealni i velikim dijelom neostvarivi, otvorena vrata prilici da netko nešto kratkoročno ušičari te da time načinjena opća šteta padne na teret društvu?

– Naravno, to je ono o čemu stalno svi i govorimo, zar ne?

• Je li dovoljno samo “praviti se pametan” i pustiti da se takav sustav uruši sam od sebe ili je potrebno opću javnost upozoravati o njegovoj štetnosti pa time prozivati i njegove autore te njihove političke sponzore?

– Ovo potonje je nužno, ako uspijete. Naravno, mi imamo bolja rješenja, ali ovoga trenutka još nisu za glasila. Međutim, mi djelujemo sustavno i uspjeh ćemo ukloniti ove zagađivače čovječanstva. Uočite da, ako uništavači planetarne ekosfere i čiste Hrvatske prevladaju, uskoro neće biti života ni na planetu, pa ni u Hrvatskoj.

• Što je onda vizija?

– Mnogo sam puta rekao: imati čistu Hrvatsku s oko 100.000 zaposlenih znalaca u ekonomiji znanja. Google zapošljava 20.000 i okreće trostruki BNP Hrvatske. Ostali neka uživaju. Ova sadašnja Hrvatska – sa 1,300.000 zaposlenih u prošire-

Što mu to treba

– Davor Pavuna je nadaren fizičar, u Lausanni ima savršen posao u uglednoj instituciji, ugled, krasnu obitelj, kuću na brijegu u Veveyu s pogledom na Lemansko jezero. To je idila, san čak i za prilike švicarskih bogataša. Iskreno, ne razumijem zašto se uopće pača izvan svoje struke jer mu “ispravljanje krevih Drina” u svijetu može donijeti samo stres, a to remeti koncentraciju na znanost, ono što on najbolje zna – dobrohotno je komentirao nedavne istupe Davora Pavune prof. dr. Guy Paić, ugledni fizičar zagrebačkih korijena s katedrom u Meksiku i projektima eksperimentalne fizike u institutu CERN.

Ukratko, moj je dojam da, figurativno rečeno, ovaj “stari tanker pun rupa”, odnosno ostatke boljševičke Hrvatske i mentaliteta dominacije kvaziznanja, treba ostaviti da plovi dalje u “Trst”. Mi ćemo ostali, s čestitima i vizionarima, usporedno graditi novu čistu Hrvatsku znanja i znalaca. Budući da su svi mudri i svi mladi uz nas te se i sve napredne zemlje novoj energetici okreću brzo i kuražno (Švicarska, Norveška te druge napredne zemlje EU), fazni će se prijelaz ionako dogoditi sa smjenom generacija. Udružimo se i lobirajmo, u Hrvatskoj nas ima dovoljno!

• Drugi bi aktualan dokument iz istoga obrasca mogao biti “unaprijeđeni” tekst zakona o postupanju s otpadom. Pritom se čak i energetska strategija petlja u taj dokument čudnim naglaskom o Hrvatskoj kao “zemlji pogodnoj za odlaganje otpada” i nimalo manje čudnom tvrdnjom o tome da se “u prometu neće poticati upotreba ukapljenoga plina.”

– Ne trebate biti genij da shvatite kakvi ljudi “pripremaju” te dokumente.

• Nominalno, ti nam dokumenti određuju budućnost.

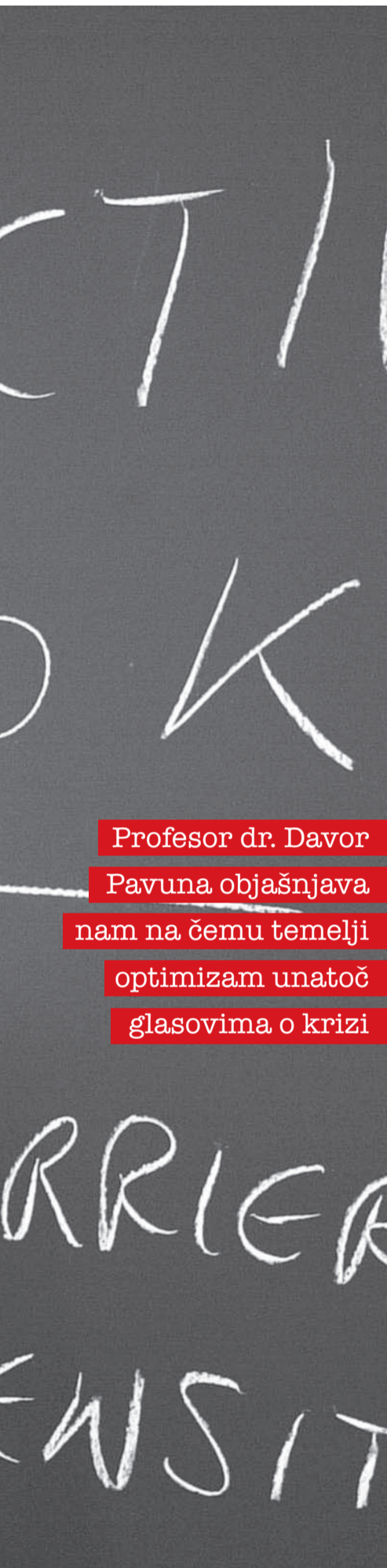
– Da, na žalost, našu i naše djece.

noj petrokemiji, prerađivačkoj industriji i dvomjesečnom kvaziturizmu – propali je tanker koji ne možemo sanirati. To nije blistava budućnost. Razmišljanje suprotno tome doima se poput utopije, a to nije. Nju je moguće ostvariti u jednoj generaciji. I Kalifornija je tako nastala!

• Kako na te stvari iz svog laboratorija gleda obaviješteni znanstvenik? Ne rasplinjuju li se njegove vizije, ma koliko utemeljene i racionalne bile, pred stvarnošću u kojoj glavnim informativnim kanalima tutnje potrošački bubnjevi u kojima nas potiču da kupujemo robu dvojbene svrhe, da glasujemo za politike za koje je sumnjivo da išta rješavaju, da jednako mistificiramo svoj rad kako bismo ga na tržištu rada prodali za više novca nego što objektivno vrijedi?

– Imate pravo, ali ti su trendovi dominantni u tranzicijskim zemljama poput Hrvatske. U Švicarskoj ili Norveškoj ne možete lagati i manipulirati ljudima kako se to još radi u Lijepoj Našoj. U Hrvatskoj se ljudima još manipulira strahom od gubitka posla i sličnim.

» nastavakna idućoj stranici

Profesor dr. Davor Pavuna objašnjava nam na čemu temelji optimizam unatoč glasovima o krizi

Svi mudri i svi mladi uz nas su. Hrvatska može procvasti za jednu generaciju. To nije nemoguće; tako je nastala i Kalifornija

BLISTAVA MEĐUNARODNA ZNANSTVENA KARIJERA

Nakon 5. gimnazije u Zagrebu, Davor Pavuna diplomirao je eksperimentalnu fiziku na PMF-u 1977. te doktorirao na Cambridgeu 1982. Od 1986. na Politehnikumu je u Lausanni. Vodi program za supravodljivost i funkcionalne materijale. Aktivno predaje. Predsjedava Komisiji fizike materije i biofizike zapadne Švicarske. Objavio je mnoštvo citiranih radova u svjetskim časopisima, vrlo uspješan udžbenik, uredio 24 stručne knjige. Gostujući je profesor u Parizu, Španjolskoj, Indiji i Australiji. Na četiri jezika komunicira kao savjetnik tvrtki u Irskoj, Njemačkoj, Francuskoj, J. Koreji, UK-u i SAD-u te ministarstava u Kini i SAD-u. Dobitnik je britanskih, francuskih i hrvatskih odlikovanja za znanost.

Naši su nas iz Londona obavijestili još prije otprilike sedam godina da nas Britanci ne žele u EU prije 2017. godine. Tek tada bismo eventualno u EU sa Srbima. Sanader se naivno borio protiv sve te masonsko-MI6 klike i izgubio. Nije dovoljno poznavao sve igre i tehnologije međunarodnih manipulanata

Energetska samodovoljnost nije ponajprije pitanje državne suverenosti. Energija je svuda oko nas.

• **Kako u takvome svijetu istaknuti alarmantne činjenice koje su, zapravo, iza obzora, a vide ih samo neki?**

– Ukratko, informacijama i sustavnim osvještavanjem i na razini nacije i planetarno. Konkretno na tri načina:

Prvo, obrazovanjem mladih. Oni se uglavnom informiraju putem interneta i sve shvaćaju, kao uostalom i žene, jer su manje egocentrične od lokalnih muškoidnih egodominatora. Svi ih znate, to su oni koji još dominiraju među homo politicusima. Drugo, “gerilskim specijalnim ratom”. Tim će se akcijama u javnosti eliminirati koje-kakve Družbe Adrije jer ljudi nisu svjesni koliko je naftovod potencijalno opasan. Treće, a to već i činimo, uz pomoć pozitivnih međunarodnih centara moći i njihova planetarnog utjecaja mi možemo sustavno eliminirati koje-kakve centre zagađivanja duha, uma i okoliša. To je sustavni rat koji već teče.

Samo naivni misle da svijetom vladaju vlade, demokracija i poštenje. Tko imalo zna što se događa, pridružit će nam se, ljudima ljubavi i budućnosti koji se bore za goli život, za preživljavanje ekosfere i života. Rekao sam i ponavljam: mi pobjeđujemo! U suprotnom više nema života ni na planetu ni u Hrvatskoj. A to su tvrde činjenice.

• **Treba li Hrvatska hrliti u međunarodne integracije?**

– Ne treba u sve, a pogotovo bez kritičkog promišljanja. Naime, mnogi nas, a posebno britanski centri moći ne žele. Naši su nas ljudi iz Londona obavijestili još prije otprilike sedam godina da nas Britanci ne žele u EU prije 2017. godine kada bismo eventualno u EU mogli ući sa Srbima.

Sanader se naivno sam borio protiv te interesne londonske proširene klike, s kojom kombiniraju drugi različiti centri moći – i izgubio. Razlog tome je što nije poznavao dovoljno sve igre, igrače i tehnologije međunarodnih manipulanata i centara moći.

NATO je sad već tu, a EU... Mi smo i onako dio Europe, pa je to samo pitanje strategije nacije.

• **Treba li se Hrvatska izložiti globalizaciji? Pod time mislim ovo: što će nam formalno članstvo u EU ako nas on bude, kao loše učenike, stalno ispravljao. Zar se ne znamo europski ponašati već sada i zato što to sami želimo? Ako Hrvatska doista želi sjesti za stol ravnopravna s ostalima, nemamo li za to sijaset drugih prilika, a propuštamo ih? U javnosti se odlazak u inozemstvo po doktorat, ili onamo s njime u džepu, još smatra odljevom mozгова. Razvijeni, kao, nemaju dovoljno svojih pametnih pa onda uzimaju odakle stignu. Nije li danas taj proces nešto posve drugo, a takvo gledanje zabluda?**

– Ne trebamo otkrivati toplu vodu. Hrvatska bi se trebala ugledati na zrele zemlje kao što je Švicarska. Tu je, uosta-

U KORIŠTENJE SOLARNE ENERGIJE – AGRESIVNO

• **Koji je za Hrvatsku ovoga trenutka najpovoljniji i najiskoristiviji oblik obnovljive energije?**

– Prema prirodnim osobinama, najperspektivnija je solarna energija, i to ne samo prikupljana kao toplinska nego i električna iz fotonaponskih ćelija. Imamo i velike potencijale u hidroenergiji, ali ne toliko s objektima velike snage koliko s malim hidroelektranama i mikroobjektima, tj. “vodenicama”. Vrlo je perspektivna energija vjetra, kako na komercijalnim vjetroenergetskim poljima, tako i na privatnim mikroobjektima, geotermalna s izmjenjivančima energije topline, biomasa, biogoriva, bioplina itd. Energija je posvuda oko nas, treba je samo znati uzeti, tim slijedom. Dolaze i nove tehnologije o kojima će se čuti, ali u korištenje Sunčeve energije treba se upustiti odmah i agresivno! Zato i ne mislim, kao neki, da energetska samodovoljnost treba forsirati isključivo kao pitanje nacionalne suverenosti.

lom, najveća gustoća Hrvata na Zapadu, pa imamo i informatore. Ta zemlja, kao i Norveška, mudro se čuva od agresivne, imperijalističke globalizacije i opire se političkoj dominaciji EU. Ovoga trenutka imamo gotovo sve beneficije pristupnih članica pa se čini da pitate o tome kakva treba biti strategija Hrvatske te kako bi se prema integraciji svatko trebao postaviti. Jedina je ispravna strategija do maksimuma osloboditi i razviti kreativni potencijal i predispozicije svih svojih građana, uz poneke strateške ideje vodilje. Nafta i petrokemija, jasno, nisu dugoročni oslonci.

A to nam je gotovo polovica gospodarstva, uz 20 posto neke polupreradaivačke industrije i oko 30 posto krhkog kratkoročnog turizma.

Odgovor o prilagodbi ljudi zapravo je jednostavan, ali za življenje mnogima nije trivijalan. Autentičnost i samosvojnost su nam nužni. Svatko ima i svoj jedinstveni “selling point”, svatko je unikatan. U praksi, svatko mora samo optimalno razviti svoje predispozicije i onda će spontane međuljudske sinergije, uz ponešto dobre koordinacije i potporu pouzdanih institucija, dovesti do boljeg gospodarstva. Ti se

gospodarski prioriteti ionako stalno mijenjaju svakih od pet do sedam godina. Potrebna je nova restrukturacija, a za to su opet prije svega nužni dinamični, odlično školovani i “probudeni” kreativni znalci fleksibilna duha koji bi znali zaživjeti ekonomiju znanja, u svijetu, EU, a tako i u Hrvatskoj.

Hrvatskoj kao državi to nije trivijalan izazov, pogotovo zato što kod nas još uvelike podsvjesno postoji pogrešan mentalitet. Svako je školovanje u inozemstvu poželjno i potrebno za lidere, a želimo li ekonomski rasti, moramo imati više od 1,5 posto tvrdo školovanih inženjera i znanstvenika. Nužno je također i pripremiti uvjete za povratak tih znalaca.

• **Hrvatska ne pritišće na vrata velikih znanstvenih kolaboracija. Štoviše, kao da ih se stidi. Meni se čini da se upravo naručivanjem izrade dijelova za LHC u CERN-u, a ne samo sudjelovanjem znanstvenika na projektu, preraspodjeljuju tehnologije i moć u budućnosti. Ne trebamo li hrliti po znanje, ne trebamo li financirati to da ljudi putuju, uče, pa ako treba, i kopiraju, krađu? Nema nas u ESA-i, nema nas na ITER-u u Cadaracheu na fuzijskom reaktoru, a upravo su tako počele velike ekonomije poput Japana, Hong Konga, Singapura, Tajvana, Koreje, Malezije pa i Kine. I mi smo poslije Drugog svjetskog rata utemeljivali “Ruder” i druge institute pa imamo iskustvo brzih znanstvenih skokova. A iz CERN-a smo se, iako smo mu suosnivač, dobrovoljno udaljili; ne preuzimamo ni one poslove koje smo radili prije 20 godina? Jeste li mislili i na takvo društvo znanja ili je to globalizacija koje se Hrvatska treba plašiti? Koje se globalizacije Hrvatska treba plašiti?**

– Prihvati li narod svoju viziju, onda se ničega ne treba plašiti. Dok u nekim segmentima treba ući u različite pozitivne svjetske integracije, npr. u CERN, kad budemo spremni izrađivati tehnološke elemente za njihove akceleratora, od čega ćemo profitirati. S druge strane, treba profitirati iz prirodnih prednosti ove nacije, a to su prije svega relativna nezagađenost i kvaliteta okoliša.

Ovdje još žive divni i topli ljudi prepuni ljubavi. Ako smo dobri, ne treba nas zabrinjavati čak ni depopulacija. A ljubav i komunikacija u životu važniji su od tehnologije. Život u Hrvatskoj može biti ugodniji nego u Kaliforniji razvije li se nacija i bude li ispravno vođena!

Ovako ja vidim bolju budućnost Hrvatske i kako od Hrvatske napraviti državu znanja:

Sustavnim udruživanjem i zajedništvom domaćih i naših inozemnih znalaca te svih prijatelja Hrvatske. Čim dosegne kritičnu masu od 1,5 posto inženjera i znalaca u društvu, koherencija znanja i znalaca u granularnoj naciji, kakva već jest, spontano će se dogoditi. U međuvreme-

nu je dostatno da se svi ovi divni, kreativni inženjeri, novi poslovođe, mladi kreativci i vizionari u Hrvatskoj ponašaju kao brze brodice koje stižu u sve luke uspješno, za razliku od boljševičkog tankera koji i dalje plovi ka Kopru i usput Jadran zagađuje naftom.

Te, po Hrvatskoj rastrkane grupice znalaca i vizionara pozitivne su i dinamične sje-menke nove nacije znanja. Imamo ih do-ista posvuda. Jednako su dobri pa i bolji od onih u svijetu, ali bit će potrebno ne-koliko godina da ih sve umrežimo i dubin-ski preokrenemo sve negativne trendove. Upravo to s brojnim prijateljima i činimo. I uspjeh ćemo jer je to nezaustavljivo! Po-stupno ćemo zaživjeti novu naciju znalaca koju, ne sumnjam, i vi i čitatelji s pravom sanjate. To žele i svi mladi. Znam to jer to zahtijevaju i moja djeca i moji studenti i svi probuđeni u naciji, a i šire, jer mi se ljudi doslovce javljaju iz svih krajeva. I to je upravo smisao i cilj mojeg odnedavnog vrlo vidljivog pojavljivanja u medijima.

• **Na neki način zalažete se za permakulturu, alternativnu ekonomiju Billa Mollisona?**

– Svakome toplo preporučujem da putem interneta prouči njegove vizije i cijeli alternativni sustav ekonomije i permakulture. Od takvih se pogleda često neoprav-dano branimo, a on zagovara univerzalne zakonitosti, čvrste poput fizikalnih, koje važe svuda. Međutim, Mollison nije jedini koji daje zanimljiv model. Jedan Fran-cuz, jogi, vodi korporaciju u Indiji i prima plaću od nula rupija. Poslovnim ljudima poručujem da, kada živite u bogatoj Švi-carskoj, ubrzo shvatite da je svima bolje imati odličnu zajedničku infrastrukturu, izvrsne škole, vlakove, autobuse, parko-ve, pouzdanu policiju te red i mir. Život je bolji nego na Beverly Hillsu, koji ima elit-nu privatnu policiju, ali ima i stalno urla-nje sirena, privatne su vile ograđene kao tvrđave. Dakle, ne otkrivajmo toplu vodu, nego stvarajmo svoj svijet prema uzoru na one kojima je to uspjelo.

• **Je li struja kao medij prijenosa ener-gije koji se može pretvoriti u svaki dru-gi oblik temelj energetike budućnosti? Ako nije, koji je oblik vaš favorit i zašto?**

– Svako rješenje je također i lokalno. U Hr-vatskoj je favorit svakako sunčeva energija. To ovih dana, nadam se, ne moram pre-više objašnjavati.

Radije ću naglasiti paradoks da predložena Hrvatska energetska strategija i dalje naglašava ugljen i naftu te eventualno još i jednu nuklearku. Istodobno predviđa jed-va 5 MW solarne energije poslije 2020. go-dine. Češka, primjerice, već danas ima oko 20 MW. To je očigledno neprimjereno raz-mišljanje. S novom udrugom Solarni kla-ster, čiji je predsjednik Vjeran Piršić, mi se zalažemo za to da Hrvatska stigne barem do 500 MW solarne energije. U tome nas podupiru čak i Američka komora u Zagre-bu te njemačke organizacije. Pritom, na-glašavam, ne traže da prihvatimo njihove tehnologije.

Slobodna Hrvatska, kao zemlja osviješte-nih, treba prigrliti Sunčevu energiju jer je ona prirodno i učinkovito rješenje. I u Hrvatskoj postoje zanimljiva i original-na energetska rješenja u solarnoj tehnolo-giji (Institut "Ruđer Bošković" te brojni inovatori), ali i u drugim segmentima poput vode, mora, vjetra te postoje i neke nestandardne vizije temeljene na uvidi-ma Nikole Tesle. Recimo da je zasad po-jačana energetika uz korištenje Sunčeve

energije svakako naš prvi domaći prio-ritet.

Pritom želim naglasiti da ne treba zabo-raviti nacionalnu strategiju u domeni ot-pada. Tu je stanje gotovo katastrofalno: oko 300.000 tona smeća deponira se po-svuda, a to je ekvivalent 60.000 tona naf-te. Time se truju naše podzemne vode, ali i cijela nacija kroz sustav pića i hrane. Far-maceutika i medicina ne pomažu u tom segmentu jer i one zagađuju vode – od pi-lule do antibiotika, no to je posebna priča. U tom je segmentu i mnogo korupcije i tu će drastični rezovi i akcije biti nužni. Na-dalje, HEP-ov je sustav raspodjele električ-ne energije vrlo zastario. Njegovo ujedna-čivanje s mjerilima EU stajat će milijarde i toga su svjesni, kako na FER-u, tako i u Si-emensu. Janaf, HEP i drugi još nespome-nuti odupiru se promjenama.

• **Ali za sve postoje nekakva obrazlože-nja kojima obični ljudi ne umiju protur-ječiti...**

– Nalaze različite argumente pa i logična objašnjenja u politici, ekonomiji, financi-jama te svakakvim "neizbježnostima". To je tvrd orah koji ćemo morati slomiti želi-mo li preživjeti u čistoj zemlji. Što se Jadrana tiče, svakako ćemo mora-ti naći zajednički jezik i s Talijanima i Slo-vecima te zabraniti tankere kao i sve dru-ge zagađivače tog malog mora.

• **Nije li utemeljenost takvog razmišlja-nja pomalo idealistička?**

– Htio bih naglasiti da uopće nisam neka-kav hippie ili zeleni sanjar, nego vrlo pra-gmatičan znanstvenik. Međutim, civili-zacija i život više se ne mogu nastaviti u ovakvoj civilizaciji nafte, zagađenja i ljud-ske neosviještenosti.

Dakle, ne smijemo pristajati čak ni na neke "logične" argumente jer nam jedi-ni cilj mora biti čist okoliš, zdrava prirod-na ekosfera i život svih vrsta, a poglavito čovjeka. To je bit poruke i vizije za planet i Hrvatsku. Tko ne želi da to zaživi, nužno gubi jer alternative nema, osim eventual-nog raseljavanja po galaktici, a to ni svo-joj ni vašoj djeci ne želim. Utjeha je svima koji zaziru od brzih promjena činjenica da su one postupne i protežu se kroz jednu ili dvije generacije.

• **A tehnologije koje su na vidiku?**

Mnoge su nove djelotvorne tehnologije, o kojima nisam i zasad neću mnogo javno govoriti, već tu. Ljudi se masovno vraća-ju permakulturi i "primitivnim" zajedni-cama življenja u harmoniji. Bogataši više ne kupuju jeftinu hranu i namirnice u ve-lemarketima, nego u dućanima koji susta-vom certifikata jamče kvalitetu i prirodan uzgoj skupih, zdravih, prirodnih namirni-ca, takvih kao u vrijeme naših baka.

Biomedicinski sektor također evoluir-a. Postupno se, ali sustavno napušta medi-cina silnih antibiotika, dubioznih pilula te redukcioniističkog pristupa materijal-izma medicine zasebnih organa. Postupno koristimo uvide holističke medicine, koja uključuje bolje energetske balanse cijelog organizma, ali i duha.

Danas postoje i kombinirane zapadno-taoističke-ayurvedske institucije u koji-ma sva planetarna znanja služe pacijen-tu. Ukratko, budemo li svi svjesni i aktivni, "rajski vrt" moguć je i u Hrvatskoj, ali i pla-netarno. Treba samo htjeti zaživjeti tu div-nu viziju. Svi smo pozvani da aktivno pridonesemo. Ne trebamo čekati političare ili industrijalce. Naša je bolja budućnost u nama! Zato djelujmo već sad!

SAZNAJTE SVE OD A DO WINX

SUPER AKCIJA

Ne propustite winksice i superkomplete od 2 vilinska zapisa za samo

29,90 kn
~~98 kn~~

1. KOMPLET U PRODAJI

Želiš li biti moja prijateljica?
Miruj, srce moje

29,90 kn

U prodaji.

Serija pet kompleta od dvije knjige.

Vrijedi za područje RH

Info-Vox pozivni centar 01/45 57 772

www.vecernjishop.hr

Dobre stvari.

večernji shop

VEČERNJI SHOP JE ČLAN VL GRUPE

” S Talijanima i Slovencima svakako ćemo pronaći zajednički jezik o korištenju Jadrana te zabraniti tankere i sve druge zagađivače tog malog mora